

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Декан економічного факультету

В.М. Гельман
2025

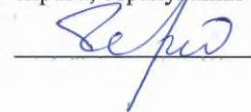
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ ЯК
ІНСТРУМЕНТ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОТРЕБ СУСПІЛЬСВА І
ГРОМАДЯН НА РИНКУ ПРАЦІ**

блоку вибіркових дисциплін в межах університету
підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти

ВИКЛАДАЧ: Дубиніна Світлана Миколаївна, доктор філософії, старший викладач кафедри Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Обговорено та ухвалено на засіданні
кафедри Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

Протокол № 1 від "25" серпня 2025 р
Завідувач кафедри Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок

 А.В. Череп

2025

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

Зв'язок з викладачем:

Е-mail: dubynina.s.m@gmail.com (Дубиніна С.М.)

Сезн ЗНУ повідомлення <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17209>

Телефон: (061) 228-76-24 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Viber, Zoom за попередньою домовленістю

Кафедра: фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, просп.Соборний,74 (5й корп. ЗНУ, ауд. 114 (1й поверх))

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань про сучасний стан цифровізації та соціальних навичок, їх принципи, підходи щодо впровадження, потреби суспільства та громадян в управлінні ними на ринку праці

Основними завданнями вивчення дисципліни «Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці» є: формування у студентів системи знань щодо сутності й методів, підходів та принципів щодо впровадження цифрових технологій, визначення факторів, що впливають на швидкість та ефективність використання інформаційних ресурсів, особливо цифрові технології та їх застосування на ринку праці.

Лекційні та практичні заняття проводяться з використанням програми Microsoft 365, інтерактивних дошок Miro, Padlet, Canva, в Zoom; виконанням інтерактивних завдань у Mentimeter, Quizalize, Nearpod, Interacty; створення ментальних карт (Canva, Mindomo, MindMeister, Google, MindMup) та стрічок часу (Canva, Timetoast, Timeline.JS, Preceden).

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість годин	60	
Лекційні заняття	20 год.	6 год.
Практичні заняття	-	-
Самостійна робота	40 год.	54 год.
Консультації	Середа, 8.00 https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/economy/navchalnij_protses Формат проведення консультацій (дистанційно): ідентифікатор 9872893277, код доступу 831670	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17209	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
Компетентності 1. Уміння спілкуватися усно і письмово, ефективно взаємодіяти в команді. 2. Здатність шукати, аналізувати, оцінювати та використовувати інформацію, а також застосовувати інформаційно-комунікаційні технології. 3. Здатність до постійного самовдосконалення, отримання нових знань та навичок протягом усього життя. Програмні результати 1. Здатність зрозуміло, логічно та переконливо висловлювати думки, слухати, аналізувати інформацію, співпрацювати з іншими, вирішувати конфлікти та створювати спільний продукт через усне мовлення, письмо, дискусії, презентації, командні проекти та медіа, застосовуючи різні стилі та засоби комунікації. 2. Здатність знаходити, розрізняти, перевіряти якість та застосовувати різноманітну інформацію (тексти, дані, медіа) та цифрові інструменти для вирішення проблем, навчання та комунікації, демонструючи розуміння цифрової безпеки, створення контенту та співпраці в мережі, що формує його інформаційно-цифрову або інформаційно-комунікаційну компетентність. 3. Здатність самостійно визначати власні освітні потреби, шукати та критично оцінювати нову інформацію, опановувати сучасні знання й технології, демонструвати готовність до безперервного професійного розвитку та адаптації до змін.	Лекції: репродуктивний метод (лекція, пояснення, доповідь); наочні методи (презентації, діаграми, ілюстрації, схеми, використання інтерактивних дошок Miro, Padlet, Canva, в Zoom); дискусійні методи (дискусії, презентації, робота в групах, мозковий штурм, дебати); методи формування Soft Skills (публічне обговорення ходу та результатів виконання тестових завдань); метод навчання з використанням Інтернет-технологій (електронне навчання) та виконанням інтерактивних завдань (LearningApps, Mentimeter, Quizalize, Nearpod, Interacty та ін.). Самостійна робота: репродуктивний метод, дослідницький метод, метод навчання з використанням Інтернет-технологій (електронне навчання), аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення.	Поточний контроль: теоретичні завдання: тестування в системі Moodle з питань змістового модулю, презентація власних досліджень; колективне вирішення проблемних завдань. Самостійна робота: систематичний огляд літератури, вивчення матеріалів. Підсумковий контроль: теоретичне завдання: підсумкове тестування в системі Moodle, та відповідь на два теоретичних питання (усно) відповідно до екзаменаційного білету.

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

Змістовий модуль 4 Цифровий освітній простір засобами сучасних цифрових технологій

Тема 1 Міжнародні стандарти цифрової компетентності для громадян України

Концепція DIGCOMP 2.2: актуальна міжнародна рамка, яка визначає 21 компетенцію у 5 сферах, включаючи інформаційну грамотність та розв'язання проблем у цифровому середовищі. Концепція DigComp 3.0 (п'ята редакція, 2025 рік) — більше фокусу на AI в роботі, потребують цифрових навичок.

Використання DigComp 2.2 (і його адаптації) В Україні, а саме використання в Дія.Освіта для тесту Цифрограм 2.0 (90 питань за стандартом DigComp). Це національний стандарт цифрової грамотності, який повністю відповідає європейському DigComp 2.2.

Аналізи впровадження DigComp 2.2 в країнах (наприклад, в Австралії чи Німеччині згадують план на DigComp 3.0 у 2025). Дослідження data literacy в DigComp 2.2.

Тема 2. Основні платформи навчання цифрової грамотності.

Курси цифрових навичок на платформах: Дія.Освіта — ключовий державний ресурс в Україні, Coursera + Google Digital Garage + Google for Education, Be Internet Awesome (від Google), Prometheus. Інші популярні в Україні платформи (з фокусом на цифрові навички), EdEra, Всеосвіта Khan Academy, FutureLearn, Alison, Cisco Networking Academy

Тема 3. Цифрові інструменти реалізації електронного навчання.

Використання мережових сервісів Веб 2.0 в навчально-виховному процесі. Цифрові інструменти Google. Вікі-технології. Особливості інтернет-сервісу Learningapps.

Цифрові інструменти забезпечення підготовки майбутніх фахівців комп'ютерних спеціальностей. Чат-бот як інноваційний освітній інструмент. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі.

Змістовий модуль 5 Штучний інтелект трансформує організації та найважливіші HR-тренди.

Тема 4. Вільне володіння ІІІ як базова навичка для бізнесу.

Очікування для всіх працівників - вільне володіння ІІІ. Оцінювання компаній на вільне володіння штучним інтелектом. Вміння використовувати штучний інтелект для нового члена команди – це обов'язкова навичка. Корпоративна стратегія штучного інтелекту від впровадження до трансформації. Нові посади створюються в міру поширення штучного інтелекту в організаціях. Досвідчені працівники отримують вигоду від трансформації штучного інтелекту.

Тема 5. Майбутнє праці – гібридна робоча сила

Гібридна робоча сила, де люди та агенти штучного інтелекту працюватимуть пліч-о-пліч. Світові тренди на ринку праці: AI-грамотність. Кібергігієна: обов'язкова вимога для захисту корпоративних даних.

Тема 6. Технологія створення електронного портфоліо та резюме

Загальні відомості електронного портфоліо та резюме. Веб інструменти для розміщення портфоліо та резюме в мережі. Авторське право на портфоліо.

Змістовий модуль 6 Цифрова грамотність та соціальні навички як ключові компетенції для адаптації на сучасному ринку праці з урахуванням цифрових технологій в умовах російсько-української війни та повоєнного відновлення економіки України.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб
суспільства і громадян на ринку праці

Тема 7. Синтетична реальність та навички майбутнього, включаючи AI.
 Синтетична реальність як технологічний тренд. Навички майбутнього в контексті AI та синтетичної реальності. Практична робота з AI в синтетичній реальності

Тема 8. Аналіз вимірювання цифрових навичок, виявлення розриву та як його закривати
 Розуміння цифрових навичок, охоплюючи структури цифрових навичок та зростаючу важливість цих навичок для інклюзії та економічних можливостей. План створення національної стратегії цифрових навичок: інтеграція цифрових навичок у ширші зусилля з цифровою трансформації, оцінка потреб, залучення зацікавлених сторін, створення стратегій розвитку цифрових навичок як громадян, так і робочої сили, а також моніторинг впровадження. Приклади стратегій та програм розвитку цифрових навичок з усього світу, що слугує натхненням для країн, які розробляють або оновлюють власні стратегії.

Тема 9. Дослідження попиту на цифрові навички, розриву та працевлаштування випускників

Розширення доступу до цифрових технологій найбільша трансформаційна тенденція. Зростання вартості життя як головний тренд, пов'язаний з економічними умовами та працевлаштуванням. Структурна трансформації ринку праці.

Тема 10. Порівняльний аналіз цифрового та AI-розриву в Європі

Концепції цифрового розриву (digital divide) та AI-розриву (AI gap). Основні методології вимірювання цифрової трансформації (DESI, OECD frameworks). Європейські політики та ініціативи (Digital Decade 2030). Фактори, що впливають на цифровий та AI-розрив.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми (Розміщено в СЕЗН ЗНУ)	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекційне заняття 1	Тема 1. Міжнародні стандарти цифрової компетентності для громадян України	2	0,6	тиждень 1
Лекційне заняття 2	Тема 2. Основні платформи навчання цифрової грамотності	2	0,6	тиждень 2
Самостійна робота 1	Тема 1. Міжнародні стандарти цифрової компетентності для громадян України Питання для розгляду 1. Концепція DigComp 3.0 (п'ята редакція, 2025 рік) - більше фокусу на AI в роботі, потребують цифрових навичок. Тема 2 Основні платформи навчання цифрової грамотності Питання для розгляду 1. Інші популярні в Україні платформи (з фокусом на цифрові навички), EdEra, Всеосвіта Khan Academy, FutureLearn, Alison , Cisco Networking Academy Завдання для виконання (зміст):	8	10	тиждень 1-2

	пошук та вивчення інформації, тестування (в системі Moodle).			
Лекційна робота 3	Тема 3. Цифрові інструменти реалізації електронного навчання	2	0,6	тиждень 3
Лекційна робота 4	Тема 4. Вільне володіння ІІІ як базова навичка для бізнесу.	2	0,6	тиждень 4
Самостійна робота 2	Тема 3. Цифрові інструменти реалізації електронного навчання. Питання для розгляду: 1. Цифрові інструменти забезпечення підготовки майбутніх фахівців комп'ютерних спеціальностей. 2. Чат-бот як інноваційний освітній інструмент. Тема 4 Вільне володіння ІІІ як базова навичка для бізнесу. Питання для розгляду: 1. Корпоративна стратегія штучного інтелекту від впровадження до трансформації. Нові посади створюються в міру поширення штучного інтелекту в організаціях. Досвідчені працівники отримають вигоду від трансформації штучного інтелекту. Завдання для виконання (зміст): пошук та вивчення інформації, тестування (в системі Moodle).	8	10	тиждень 3-4
Лекційне заняття 5	Тема 5 Майбутнє праці – гібридна робоча сила.	2	0,6	тиждень 5
Лекційне заняття 6	Тема 6. Технологія створення електронного портфоліо та резюме	2	0,6	тиждень 6
Самостійна робота 3	Тема 5. Майбутнє праці – гібридна робоча сила. Питання для розгляду: 1. Світові тренди на ринку праці: AI-грамотність. 2. Кібергігієна: обов'язкова вимога для захисту корпоративних даних Тема 6 Технологія створення електронного портфоліо та резюме Питання для розгляду: 1. Вебінструменти для розміщення портфоліо та резюме в мережі 2. Авторське право на портфоліо Завдання для виконання (зміст): пошук та вивчення	8	10	тиждень 5-6

	інформації, тестування (в системі Moodle).			
Лекційне заняття 7	Тема 7 Синтетична реальність та навички майбутнього, включаючи AI.	2	0,6	тиждень 7
Лекційне заняття 8	Тема 8. Аналіз вимірювання цифрових навичок, виявлення розриву та як його закривати	2	0,6	тиждень 8
Самостійна робота 4	Тема 7 Синтетична реальність та навички майбутнього, включаючи AI. Питання для розгляду: - Навички майбутнього в контексті AI та синтетичної реальності - Практична робота з AI в синтетичній реальності Тема 8 . Аналіз вимірювання цифрових навичок, виявлення розриву та як його закривати Питання для розгляду: 2. План створення національної стратегії цифрових навичок: інтеграція цифрових навичок у ширші зусилля з цифрової трансформації, оцінка потреб, залучення зацікавлених сторін, створення стратегій розвитку цифрових навичок як громадян, так і робочої сили, а також моніторинг впровадження. Завдання для виконання (зміст): пошук та вивчення інформації, тестування (в системі Moodle).	8	10	тиждень 7-8
Лекційне заняття 9	Тема 9 Дослідження попиту на цифрові навички, розриву та працевлаштування випускників	2	0,6	тиждень 9
Лекційне заняття 10	Тема 10 Порівняльний аналіз цифрового та AI-розриву в Європі	2	0,6	тиждень 10
Самостійна робота 5	Тема Дослідження попиту на цифрові навички, розриву та працевлаштування випускників Питання для розгляду: - Структурна трансформації ринку праці. Тема 10 Порівняльний аналіз цифрового та AI-розриву в Європі Питання для розгляду: - Європейські політики та ініціативи (Digital Decade 2030).	8	14	тиждень 9-10

	2. Фактори, що впливають на цифровий та AI-розрив. Завдання для виконання (зміст): пошук та вивчення інформації, тестування (в системі Moodle).			
Залік				Залік проводиться згідно з розкладу http://surl.li/wkfgef

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Самостійна робота №1	Теоретичне завдання: тестові завдання у системі дистанційного навчання Moodle	Питання для підготовки: Питання для підготовки: питання за теоретичним матеріалом, пройденим за Змістовим модулем 4 Цифровий освітній простір засобами сучасних цифрових технологій. теми 1-3. Одноваріантні запитання за темами наведені в СЕЗН ЗНУ.	За Модулем 4 передбачено виконання студентами теоретичних завдань, тобто тестування (в системі Moodle). У разі їх виконання студенти можуть отримати 20 балів., тестування (в системі Moodle) складається з 20 тестових завдань. Тестове завдання містить 4 відповіді, одна з яких є правильною. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 1 бал, таким чином, відповівши правильно на всі запитання студент може отримати 20 балів.	20
Самостійна робота №2	Теоретичне завдання: тестові завдання у системі дистанційного навчання Moodle	Питання для підготовки: питання за теоретичним матеріалом, пройденим за Змістовим модулем 5 Штучний інтелект трансформує організації та найважливіші HR-тренди., теми 4 -6. Одно варіантні запитання за темами наведені в СЕЗН ЗНУ.	За Модулем 5 передбачено виконання студентами теоретичних завдань, тобто тестування (в системі Moodle). У разі їх виконання студенти можуть отримати 20 балів., тестування (в системі Moodle) складається з 20 тестових завдань. Тестове завдання містить 4 відповіді, одна з яких є правильною. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 1 бал, таким чином, відповівши правильно на всі запитання студент може отримати 20 балів.	20
Самостійна робота №3	Теоретичне завдання: тестові завдання у системі дистанційного навчання Moodle	Питання для підготовки: питання за теоретичним матеріалом, пройденим за Змістовим модулем 6 Цифрова грамотність та соціальні навички як ключові компетенції для адаптації на сучасному ринку праці, теми 7-10. Одно варіантні запитання за темами наведені в СЕЗН ЗНУ.	За Модулем 6 передбачено виконання студентами теоретичних завдань, тобто тестування (в системі Moodle). У разі їх виконання студенти можуть отримати 20 балів., тестування (в системі Moodle) складається з 20 тестових завдань. Тестове завдання містить 4 відповіді, одна з яких є правильною. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 1 бал, таким чином, відповівши правильно на всі запитання студент може отримати 20 балів.	20
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				

Залік	Практичне завдання: Підсумковий тест Теоретичне завдання: тестові завдання (в системі Moodle);	Виконання тесту 1. Питання для підготовки: теоретичні питання з навчального матеріалу тем 1-10 курсу. Модулі 4-6 Залікова контрольна робота проходить у тестовій формі в СЕЗН ЗНУ	Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання залікової роботи складає 40 балів. Залікова робота містить 20 тестових завдань (в системі Moodle), які оцінюються в 20 балів. За дві години до заліку студенти проходять тестові завдання в системі Moodle. Тестове завдання складається з 20 тестових питань. За правильну відповідь на одне питання студент отримує 1 бал.	20
	Теоретичне завдання: відповідь на два теоретичних питання (усно) відповідно до екзаменаційного білету	2: Відповідь на два теоретичних питання (усно) відповідно до екзаменаційного білету Питання для підготовки: 1. Концепція DIGCOMP 2.2 2. Використання DigComp 2.2 (і його адаптації) в Україні, а саме використання в Дія.Освіта 3. Аналізи впровадження DigComp 2.2 в країнах (наприклад, в Австралії чи Німеччині). 4. Патформи (з фокусом на цифрові навички), EdEra, Всеосвіта Khan Academy, FutureLearn, Alison, Cisco Networking Academy 5. Використання мережних сервісів Веб 2.0 в навчально-виховному процесі 6. Вікі-технології. 7. Особливості інтернет-сервісу Learningapps. 8. Цифрові інструменти забезпечення підготовки майбутніх фахівців комп'ютерних спеціальностей 9. Чат-бот як інноваційний освітній інструмент. 10. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі. 11. Вільне володіння ІІІ як базова навичка для бізнесу. 12. Корпоративна стратегія штучного інтелекту від впровадження до трансформації. 13. Гібридна робоча сила, де люди та агенти штучного інтелекту працюватимуть пліч-о-пліч. 14. Світові тренди на ринку праці: AI-грамотність. 15. Кібергігієна: обов'язкова вимога для захисту корпоративних даних. 16. Концепції цифрового розриву (digital divide) та AI-розриву (AI gap). 17. Основні методології вимірювання цифрової трансформації (DESI, OECD frameworks).	Семестровий залік проводиться в усній формі (захист) за заліковими білетами. Студент має витягнути заліковий білет, в якому зазначені два теоретичні питання. Для підготовки двох теоретичних питань кожному студенту надається 15 хвилин та потім робиться усна відповідь. Результат виконання студентом кожного теоретичного завдання оцінюється за такою шкалою: – 10 балів – студент має глибокі, міцні, узагальнені, системні знання з предмета, уміння застосувати знання, творчу, навчальну діяльність та має дослідницький характер, самостійно оцінює різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляє і відстоює особистісну позицію. – 9-8 – студент дав не повну відповідь без суттєвих помилок або з незначними помилками. – 7-6-5 – студент отримує у випадку, якщо він відповідає не менше ніж на 30 % питання, зокрема знає тільки визначення понять та в загальних рисах може відповісти на поставлене запитання. – 4-3 – знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. – 2-1 робота студента елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення. – 0 балів – студент не відповів на питання або дав не правильну відповідь.	20

		18. Європейські політики та ініціативи (Digital Decade 2030). 19. Фактори, що впливають на цифровий та AI-розрив.		
Усього за підсумковий контроль				40
Посилання на питання заліку у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17209			

оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

- Череп А. В., Дашко І. М., Огренич Ю. О., Череп О. Г., Гельман В. М. Цифровізація економіки в умовах пандемії Covid-19 як стратегічна платформа забезпечення національної безпеки України : науково-навчальний посібник. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В., 2025. 344 с. DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17792242>. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/29871>.
- Олешко Т. І., Касьянова Н. В., Смерічевський С. Ф. Цифрова економіка : підручник. Київ : видавець НАУ, 2022. 200 с.
- Європейський досвід використання цифрових технологій в економіці в умовах пандемії COVID-19 : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Запоріжжя, 20 жовтня 2023 р.) / за ред.: А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, В. М. Гельман, О. Г. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 412 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/17391>
- Вишневський В. П., Князев С. І., Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал : монографія / за ред.: В. П. Вишневського, С. І. Князева, О. М., Гаркушенко. Київ : Академперіодика, 2020. 188 с
- Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : монографія / за ред.: В. Г. Воронкова, В. О. Нікітенко. Львів, Торунь : Liha-Pres, 2022. 460 с.

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

6. Демиденко М. А. Управління проектами цифрової економіки : навч. посіб. Дніпро : НТУ "ДП", 2022. 187 с.
7. Крисоватий А. І., Гулей А. І., Язлюк Б. О. Основи цифрової економіки : навч. посіб. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 274 с.
8. Кращі практики цифровізації в ЄС та цифрова трансформація економіки України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернетконференції / за ред. А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, В. М. Гельман, О. Г. Череп. Запоріжжя : видавець ФОП Мокшанов В. В., 2024. 382 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14606126>. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24659>.
9. Implementation of the European vector of development of the state economy through digitalization : collective monograph / edited by A. V. Cherep, I. M. Dashko, Yu. O. Ohrenych, O. Cherep, V. M. Helman. Zaporizhzhia : publisher of FOP Mokshanov V. V., 2024. 290 p. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14229509>. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24078>.
10. Theoretical and Methodological Foundations for the Use of Digital Technologies in Ukraine through the Implementation of EU Experience : collective monograph / edited by A. V. Cherep, I. M. Dashko, Yu. O. Ohrenych, O. H. Cherep. Zaporizhzhia : publisher of FOP Mokshanov V. V., 2024. 264 p. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14258681>. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/24080>.
11. Жигалкевич Ж. М., Колешня Я. О. Цифрові стратегії в бізнесі. Навчально-методичний комплекс дисципліни] : навч. посіб. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 70 с
12. Dubynina S. . Digitalization of finances of local government of the Zaporizhzhia region. Artificial intelligence as a tool to protect the economy from disinformation: innovative solutions and international practices. 2025. С. 45-58. URL: DOI 10.30525/978-9934-26-586-0.
13. Cherep A, Gudkov D., Dubynina S. Review of practical experience in the use of digital technologies in europe. В кн.: Prospects for the Development of the State Economy Through Its Digital Transformation After the Russian Ukrainian War in the Pandemic of Covid 19 Харьков: PC Technology Center. 2024 С. 31-63. URL: DOI: 10.15587/978-617-8360-10-8.ch2.1.

Додаткова:

1. Герасименко Л. А. Цифрові фінансові інструменти: навч. посіб. Харків : ФОП Панов А. М., 2022. 176 с
2. Кириленко О., Птащенко О., Курцев О. Вплив цифрових трансформацій на розвиток сучасного економічного простору: людський капітал, інклюзія, безпека. Бізнес Інформ. 2024. Вип. 7. С. 180-190. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001514827>
3. Ляшенко В. І., Ляшенко О. Є. Цифровізація економіки: нові виклики та можливості для фінансової грамотності. Економіка і прогнозування. 2021. № 2. С. 45–53
4. Приказюк Н., Ходаківська Ю. Цифрова фінансова грамотність: компоненти та методи підвищення. Innovation and Sustainability. 2023. № 2. С. 31–37. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.2.31.37>.
5. Дашко І. М., Михайліченко Л. В. Тенденції розвитку цифрової економіки в Україні та країнах ЄС. Ефективна економіка. 2024. № 7. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4206>.
6. Дашко І. М., Михайліченко Л. В. Цифровізація економіки як нова реальність України в умовах сьогодення. Економічний простір. 2024. № 190. С. 237–241. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1492>.

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

7. Dashko I. M., Nikonchuk H. V. Modern challenges and prospects for the formation of a strategy for working with personnel in the context of digitalization. Financial Strategies of Innovative Economic Development: Proceedings Scientific Publications (Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки: Збірник наукових праць). Zaporizhzhia : Publishing House «Helvetica», 2025. Issue 2 (66). P. 152–156. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4672>. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2025-2-66-23>.
8. Helman V., Cherep O., Bexhter L. Increase the efficiency of personnel monitoring based on the use of software. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2024. № 326(1). P. 434–438. URL: <https://herald.khmnu.edu.ua/index.php/herald/article/view/159>.
9. Ohrenych Yu. O., Kuzmenko V. P. Increasing the competitiveness of enterprises as a prerequisite for the growth of economic security in the context of digitalization of the economy. Financial Strategies of Innovative Economic Development: Proceedings Scientific Publications (Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки: Збірник наукових праць). Zaporizhzhia : Publishing House “Helvetica”, 2024. Issue 2 (62). P. 20–26. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4219>.

Інформаційні ресурси

1. Економічна стратегія України 2030. Офіційний сайт Українського інституту майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html>.
2. Комітет з питань цифрової трансформації: офіційний сайт. URL: <https://komit.rada.gov.ua/>.
3. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр., затверджена КМУ № 67-р від 17.01.2018 р. Офіційний портал Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>.
4. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>.
5. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20>.
6. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова Кабінету Міністрів України №179 від 03.03.2021 р. Офіційний портал Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>.
7. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>.
8. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>.
9. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 15.07.2021 № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20>.
10. Про хмарні послуги: Закон України від 17.02.2022 № 2075-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-20>.
11. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10.08.2023 № 3321-IX (імплементация Директиви ЄС 2019/770). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321->
12. Іонан В. Цифрова грамотність: що це і навіщо це українцям. НВБізнес. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/>
13. Двадцять четверте загальнонаціональне опитування “Україна в умовах війни”. Настрої та економічне становище населення (5–7 вересня 2023): Соціологічна група “РЕЙ- ТИНГ”. URL: <https://ratinggroup.ua/research/>

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

14. The 2023 Global Crypto Adoption Index: Central & Southern Asia Are Leading the Way in Grassroots Crypto Adoption. Chainalysis, 2023. URL: <https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index/#top20>
15. Top 10 beginner-friendly cryptocurrency courses for May 2024. Analytics Insight, 2024. URL: <https://www.analyticsinsight.net/top-10-beginnerfriendly-cryptocurrency-courses-for-may-2024/>
16. Global Money Week 2024: результати проведення в Україні. URL: <https://events.bank.gov.ua/gmw2024/>.
17. OECD Council Recommendation on Financial Literacy. 2020. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>.
18. OECD. Digital Financial Literacy: A Policy Priority for the Digital Age 2022. URL: <https://www.oecd.org>
19. Scott, C. The Futures of Learning 3: What kind of pedagogies for the 21st century? UNESCO Education Research and Foresight, Paris. [ERF Working Papers Series, no. 15]. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002431/243126e.pdf>
20. 2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade. European Union: official website. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52021DC0118>.
21. A European Strategy for Data. European Commission: official website. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-data>.
22. Accessible publications for an inclusive digital society. European Union Publications Office. Available at: <https://op.europa.eu/en/web/accessibility/>.
23. Cyber Resilience Act. European Commission: official website. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/cyber-resilience-act>.
24. Decision (EU) 2022/2481 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 establishing the Digital Decade Policy Programme 2030. European Union: official website. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>.
25. Digital Decade 2024: DESI Methodological Note. European Commission: official website. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2024-desi-methodological-note>.
26. Digital Decade 2025: Progress report on multi-country projects. European Commission: official website. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-decade-2025-progress-report-multi-country-projects>.
27. Digital Economy and Society Index (DESI). European Commission: official website. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.
28. Digital economy. Organisation for Economic Co-operation and Development: official website. Available at: <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти, які пропустили лекцію повинні самостійно опрацювати лекційний матеріал згідно рекомендованої літератури та матеріалів представлених у СЕЗН ЗНУ Moodle. Студенти, які пропустили практичне заняття або за певних обставин не відвідують практичні заняття, повинні надсилати підготовлені теоретичні і практичні завдання (відповідно до контрольних заходів відповідної теми або практичного заняття) у СЕЗН ЗНУ Moodle для накопичення бажаної кількості балів та за потреби відвідувати консультації.

Політика академічної доброчесності

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтесь з викладачем. До студентів, у роботах яких (наприклад, есе, тези, статті, письмові завдання, ситуаційні завдання) буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ URL: <http://surl.li/qkvjiz>).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, отримання довідкової інформації, під час он-лайн тестування тощо). Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (контрольних робіт, заліків, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами здійснюється за допомогою повідомлень у СЕЗН Moodle; через електронну пошту викладача, месенджери Viber. Викладач відповідатиме на запити студентів у термін до трьох робочих днів. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Право на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті поширюється на здобувачів вищої освіти усіх рівнів вищої освіти Університету. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається. Визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті поширюється на обов'язкові та вибіркові дисципліни освітньої програми. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти визначена у Положенні Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти від 28.02.2025 р. №97 (URL: <https://cutt.ly/yrH9VDHi>). Неформальне та/або інформальне навчання здобувачі вищої освіти можуть проходити на основному державному ресурсі Дія.Освіта (Курси з базової цифрової грамотності, або Цифрограм: Національний тест для перевірки рівня володіння цифровими навичками); онлайн-платформа Prometheus (курси зі штучного інтелекту в комунікаціях, курс «CS50: Вступ до штучного інтелекту з Python»), платформа EdEra (наприклад, курс "Very Verified") та ін.

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації, конференції та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів)

Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб суспільства і громадян на ринку праці

здобувачу може бути визнано результати навчання, набуті під час неформальної та/або інформальної освіти та зараховано їх або як частину результатів навчання, або як оцінку семестрового контролю.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: <https://surl.li/vlweoj>

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: <https://surl.li/wdzjrl>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://surl.lu/hfjbya>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://surl.li/qgacqa>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://surl.lu/xkxmuz>

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Цифрова грамотність та соціальні навички як інструмент гармонізації потреб
суспільства і громадян на ринку праці

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>